

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie wniosku oskarżyciela prywatnego T. K.,
w przedmiocie wyłączenia sędziego Sądu Okręgowego w Opolu M. K. od orzekania
w sprawie o sygn. VII Kz 10/22,
po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 15 marca 2023 r.,
na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 26 § 2 zd. pierwsze u.SN i art. 42 § 4
k.p.k.

**stwierdza swoją niewłaściwość i wniosek zgodnie
z właściwością przekazuje do rozpoznania Sądowi Okręgowemu
w Opolu.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 3 marca 2022 r. (data prezentaty) pełnomocnik T. K., na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 4 k.p.k. wniósł o wyłączeniowe sędziego Sądu Okręgowego w Opolu M.K. od udziału w rozpoznaniu niniejszej sprawy w przedmiocie rozpoznania zażalenia złożonego przez oskarżyciela prywatnego.

Okolicznościami mającymi wpływać na kwestię bezstronności wskazanych sędziów zdaniem wnioskodawcy są kwestie związane z ich powołaniem na urząd sędziego.

Postanowieniem z dnia 4 marca 2022 r., VII Kz 10/22, Sąd Okręgowy w Opolu, na podstawie art. 26 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym (dalej: „u.SN”), przekazał do rozpoznania Sądowi Najwyższemu wniosek T.K. w zakresie w podnoszonego tam zarzutu „braku niezależności sądu i brak niezawisłości sędziów”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 26 § 2 u.SN do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma toczyć się postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Ustawodawca przekazał zatem do właściwości Sądu Najwyższego jedynie takie wnioski o wyłączenie sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma toczyć się postępowanie, których podstawą są zarzuty dotyczące braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Konsekwentnie wnioski o wyłączenie sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma toczyć się postępowanie, oparte na innych podstawach, nie podlegają rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy w trybie art. 26 § 2 u.SN.

Fakt, iż z metodologicznego punktu widzenia istnieje możliwość zastosowania rozumowania wykorzystywanego w celu ustalenia niezawisłości sędziego także do określenia jego bezstronności, nie przekłada się na to, iż instytucje te są tożsame. Przeciwnie, jak wskazuje utrwalona i niebudząca kontrowersji, zarówno w doktrynie, jak i judykaturze, zasada wykładni językowej określana mianem zakazu wykładni synonimicznej zakłada, że różnym określeniom należy przypisywać różne znaczenie. Poza wskazaną dyrektywą wykładni, odwołującą się do kwestii typowo semantycznych, na rzecz powyższego przemawiają także względy aksjologiczne. Rekonstruując wartości chronione przez prawo zakodowane w art. 41 § 1 k.p.k. oraz art. 26 § 2 u.SN, w szczególności bezstronność i niezawisłość, odwołując się do ich *ratio legis* determinującego sposób użycia wskazanych określeń w tekście prawnym, należy dojść do wniosku, że nie są one ani równoznaczne, ani równoważne. Na rzecz powyższego przemawia ponadto fakt wprowadzenia przez prawodawcę do rodzimego systemu prawnego możliwości badania zarzutów dotyczących braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego pomimo istniejącej uprzednio możliwości badania bezstronności sędziego, w tym w ramach procedury karnej.

We wniesionym wniosku T. K. nie tylko jako jego podstawę prawną wskazał przepisy kodeksu postępowania karnego (w treści wniosku art. 41 § 1 k.p.k., a następnie w

odpowiedzi na wezwanie Sądu Najwyższego o sprecyzowanie podstawy wniosku również art. 42 § 4 k.p.k.).

Wobec powyższego Sąd Najwyższy, działając na podstawie przepisów art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 26 § 2 zd. pierwsze u.SN i art. 42 § 4 k.p.k., uznając, że wniosek T. K. nie obejmuje zarzutu braku niezawisłości sędziego, stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania sądowi właściwemu, tj. Sądowi Okręgowemu w Opolu.